

Врз основа на член 48 став 1 точка 3 од Законот за Народната банка на Република Македонија („Службен весник на Република Македонија“ бр. 158/10) и точка 4 од Одлуката за начинот, формата и роковите за доставување статистички податоци и информации за средствата и обврските на останатите финансиски институции („Службен весник на Република Македонија“ бр. 91/11), гувернерот на Народната банка на Република Македонија донесе

УПАТСТВО

за начинот, формата и образецот за известување за средствата и обврските на останатите финансиски институции

I. ОПШТИ ОДРЕДБИ

1. Со ова упатство Народната банка на Република Македонија (во понатамошниот текст: Народната банка) ги пропишува начинот, формата и образецот за известување за средствата и обврските на останатите финансиски институции.
2. За потребите на статистиката, останатите финансиски институции доставуваат до Народната банка Извештај за состојбата и прометот на средствата и обврските на останатите финансиски институции (во понатамошниот текст: образец ОФИ-1). Содржината на образецот ОФИ-1 е пропишана со ова упатство.

Состојбата на средствата и обврските го претставува износот на средствата и обврските на почетокот и на крајот на пресметковниот период (односно квартал).

Прометот на средствата и обврските ги вклучува сите трансакции со средства и обврски настанати во пресметковниот период (односно квартал), зголемени за промените настанати во обемот на средствата и обврските како резултат на промени врз основа на курсни разлики, ценовни промени и останати промени (реклаификација помеѓу финансиски инструменти и/или институционални сектори, отписи и друго).

II. НАЧИН НА ИЗВЕСТУВАЊЕ

3. Останатите финансиски институции ја известуваат Народната банка непосредно, при што за пензиските и инвестициските фондови известуваат друштвата коишто управуваат со нив.

По исклучок, останатите финансиски институции можат да дадат писмено овластување на овластена банка или на друго правно лице, да известува во нивно име за состојбата и прометот на средствата и обврските.

4. Останатите финансиски институции или овластеното лице од точка 3 од ова упатство (во понатамошниот текст: известувачи), известуваат на квартална основа, најдоцна во рок од 10 (десет) дена по истекот на кварталот за кој се известува.

Првичните податоци за последниот квартал од годината се доставуваат во рокот пропишан во став 1 од оваа точка, додека дефинитивните податоци известувачите ги доставуваат во рок од 5 дена по рокот за доставување на годишните финансиски извештаи до надлежните институции.

Известувањето се врши во електронска форма.

III. СОСТАВНИ ДЕЛОВИ НА ОБРАЗЕЦОТ ОФИ-1

5. Образецот ОФИ-1 е составен од три дела:

- A. Вкупни средства;
- Л. Вкупни обврски и
- М. Дополнителни податоци

Вкупните средства и вкупните обврски се поделени по финансиски инструменти, институционални сектори, валута и рочност.

Вкупните средства се распределуваат во следниве финансиски инструменти:

- A.1. Валуты и депозити
- A.2. Хартии од вредност што не се акции
- A.3. Кредити
- A.4. Акции и останат сопственички капитал (вклучително и удели во инвестициски и пензиски фондови)
- A.5. Технички резерви на осигурување
- A.6. Финансиски деривати
- A.7. Останати приходни сметки
- A.8. Нефинансиски средства

Вкупните обврски се распределуваат во следниве финансиски инструменти:

- Л.2. Хартии од вредност што не се акции (исклучени од монетарни агрегати)
- Л.3. Кредити
- Л.4. Технички резерви на осигурување
- Л.5. Финансиски деривати
- Л.6. Останати расходни сметки
- Л.7. Акции и останат сопственички капитал (вклучително и удели во инвестициски и пензиски фондови)

Во рамките на секој финансиски инструмент, извршена е поделба по институционални сектори, и тоа:

- Нерезиденти (странство);
- Финансиски институции:
  - Централна банка (НБРМ);
  - Други монетарни финансиски институции (банки и штедилници);

- Останати финансиски институции (други финансиски посредници освен осигурителни друштва и пензиски фондови, помошни финансиски институции, осигурителни друштва и пензиски фондови);
- Нефинансиски институции:
  - Јавни нефинансиски институции;
  - Останати нефинансиски институции;
- Држава:
  - Централна власт;
  - Локална власт;
  - Фондови за социјално осигурување;
- Домаќинства:
  - Физички лица;
  - Самостојни вршители на дејност;
- Непрофитни институции коишто им служат на домаќинствата.

Во образецот ОФИ-1, домаќинствата и непрофитните организации коишто им служат на домаќинствата се прикажани во подсекторот други резиденти.

Известувачот ја врши поделбата на резидентите во соодветни институционални сектори, според секторот на другата договорна страна во определен договорен однос. Така на страната на средствата, тие се класифицираат според институционалниот сектор од кој се побарува, додека на страната на обврските според институционалниот сектор на кој се должи. Идентификацијата на нерезидентите треба да се врши согласно со одредбите од Законот за девизно работење.

Натамошната поделба е извршена врз основа на валутата (домашна или странска). Кај финансиските инструменти кредити и хартии од вредност што не се акции, извршена е натамошна поделба според рочноста на: краткорочни и долгорочни.

6. Дополнителните податоци ги опфаќаат податоците за пресметаната камата на финансиските инструменти, освен за оние за кои не се пресметува камата.
7. Состојбата и прометот на средствата и обврските треба да бидат искажани во илјади денари, со две децимални места.

IV. НАЧИН НА ПОПОЛНУВАЊЕ НА ОБРАЗЕЦОТ ОФИ-1 - ИЗВЕШТАЈ ЗА СОСТОЈБАТА И ПРОМЕТОТ НА СРЕДСТВАТА И ОБВРСКИТЕ НА ОСТАНАТИ ФИНАНСИСКИ ИНСТИТУЦИИ

Образецот ОФИ-1 содржи збирни и извештајни полиња. Известувачот ги пополнува само извештајните полиња. Збирните полиња, коишто не се пополнуваат во образецот ОФИ-1 се осенчани.

8. Колоните на образецот ОФИ- 1 се пополнуваат на следниов начин:

Колона 1: Е-код - (претходно дефинирана категорија)

Колона 2: Назив на финансискиот инструмент - (претходно дефинирана категорија)
Колона 3: Состојба на почетокот на периодот - се внесува износот на состојбата на почетокот на извештајниот период;

Колона 4: Трансакции, стекнување (зголемување на средствата/обврските) - се внесуваат сите зголемувања на соодветното средство/обврска во текот на извештајниот период;

Колона 5: Трансакции, отуѓување (намалување на средствата/обврските) - се внесуваат сите намалувања на соодветното средство/обврска, во текот на извештајниот период;

Колона 6: Промени врз основа на курсни разлики - се внесуваат сите промени врз основа на курсни разлики во текот на извештајниот период. Позитивните курсни разлики се внесуваат со позитивен предзнак, додека негативните со негативен предзнак;

Колона 7: Ценовни промени - се внесуваат сите промени врз основа на разлики во цените во текот на извештајниот период. Позитивните ценовни промени се внесуваат со позитивен предзнак, додека негативните со негативен предзнак;

Колона 8: Останати промени - се внесуваат сите останати промени (реклаификација помеѓу финансиски инструменти и институционални сектори, отписи и друго) во текот на извештајниот период. Останатите промени коишто предизвикуваат зголемување на средствата/обврските се внесуваат со позитивен предзнак, додека промените коишто предизвикуваат намалување на средствата/обврските се внесуваат со негативен предзнак;

Колона 9: Состојба на крајот на периодот - се внесува износот на состојбата на крајот од извештајниот период.

Притоа, крајната состојба се пресметува на следниов начин:

Крајна состојба = почетна состојба +/- трансакции (во извештаен период) +/- курсни разлики (во извештаен период) +/- ценовни промени (во извештаен период) +/- останати промени (во извештаен период)

9. Подетаљните објаснувања за финансиските инструменти и институционалните сектори, како и за начинот на доставување на податоците: електронското потпишување, кодирањето на податоците, електронскиот формат, како и вградените логички и математички контроли се содржани во Техничкото упатство за апликацијата е-ОФИ и Методологијата за известување по образец ОФИ1.

V. ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

10. Ова упатство стапува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“, а ќе се применува од 01.01.2012 година.

У бр. 8555

Гувернер
Димитар Богов

Скопје, 07.11.2011 година